

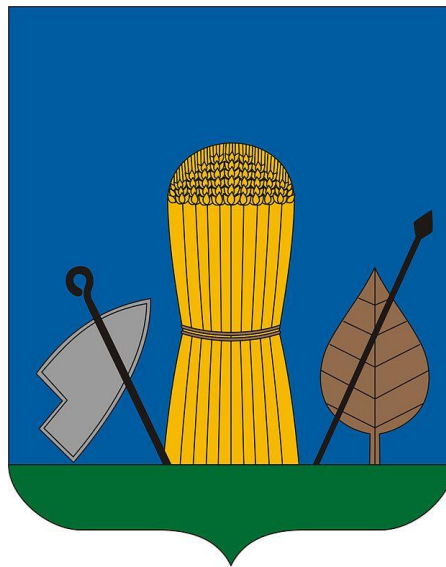

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Csanádapáca Község Önkormányzata

2013-2018

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYAR
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	17
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	22
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	25
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	28
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	32
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	33
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	34
1. A HEP IT részletei	34
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	34
A beavatkozások megvalósítói	35
Jövőképünk	35
Az intézkedési területek részletes kifejtése	36
2. Összegző táblázat	45
3. Megvalósítás	50
A megvalósítás előkészítése	50
A megvalósítás folyamata	50
Monitoring és visszacsatolás	52
Nyilvánosság	52
Érvényesülés, módosítás	53
4. Elfogadás módja és dátuma	54
Melléklet	55

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csanádapáca Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csanádapáca Békés megye déli részén fekszik, Békéscsabától, a megyeszékhelytől 25 kilométerre, Orosházától 20 kilométerre. Mindkét városból autóbusszal jól megközelíthető.

Csanádapáca az orosházi kistérségben fekvő település, a leghátrányosabb kistérségi települések egyike.

A térség természeti adottságaiból adódóan Csanádapácán jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, illetve az állattenyésztés is jelen van.

A település lakosságszáma csökkenést mutat, hiszen a nehéz gazdasági helyzet, a munkanélküliség, az anyagi nehézségek az embereket elvándorlásra ösztönzi.

A településen nagy számban élnek munkanélküliek, számukra az időszakosan végzett munka, valamint az önkormányzat által nyújtott szociális ellátások jelentik a megoldást. A községben egyre több az idős ember, akiknek gyermekei az ország más részein élnek a könnyebb boldogulás reményében. Csanádapáca az öregedő települések közé tartozik a 3. számú táblázatban jól látható, hogy az öregedési index 100 felett van, ami azt jelenti, hogy 65 év felettiek vannak többségben. A településen a születések száma alacsony, ezzel szemben az elhalálozások száma növekszik.

A munkanélküliek és a megváltozott munkaképességű személyek alacsony jövedelmi helyzete és alacsony iskolázottsága indokoltá teszi a szociális ellátások és szolgáltatások körének folyamatos bővítését.

A településen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott támogatások közül az alábbiak vehetők igénybe:

- ♣ aktív korúak ellátása
- ♣ lakásfenntartási támogatás
- ♣ átmeneti segély (kamatmentes kölcsön formájában is)
- ♣ temetési segély
- ♣ közgyógyellátás

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ 2002. év óta működik a település központjában, mely az alábbi alapszolgáltatásokat nyújtja:

- ♣ étkeztetés

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

▲ házi segítségnyújtás

▲ idősek nappali ellátása – intézményen belüli szociális foglalkoztatás

Az intézmény szakosított ellátási formája az Idősek Otthona.

Az Orosházi Kistérség keretein belül működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is biztosított a településen, melyet a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ képzett munkatársai látnak el, továbbá a kistérség biztosítja a település lakosai számára a családsegítést és gyermekjóléti ellátást.

Csanádapácán az oktatás a Nagyboldogasszony Általános Iskola és Óvoda keretein belül valósul meg.

Az Arany János Művelődési Ház a kulturált szabadidő eltöltését biztosítja. A sportolási lehetőséget a faluban élő, sportolni vágyó lakosok számára a most elkészült Csanádapácai Sportcentrum biztosítja a művelődési ház mögötti területen, mely az Európai Unió és a Magyar Köztársaság Kormánya által az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében nyújtott támogatásból valósult meg.

Csanádapácán az egészségügyi/orvosi ellátás az önkormányzat által biztosított.

A lakónépesség számának változása 1. számú táblázat:

	lakónépesség
2007 (fő)	2783 fő
2008 (fő)	2729 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.05 %
2009 (fő)	2697 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.82 %
2010 (fő)	2656 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.47 %
2011 (fő)	2617 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.53 %

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Állandó népesség megoszlása 2011-ben 2. számú táblázat:

állandó népesség száma	2750 fő
nő	1411 fő
	51.30 %
férfi	1339 fő
	48.69 %
0-2 évesek	65 fő
	2.36 %
0-14 éves nők	180 fő
	6.54 %
0-14 éves férfiak	194 fő
	7.05 %
15-17 éves nők	44 fő
	1.60 %

15-17 éves férfiak	51 fő
	1.85 %
18-54 éves nők	655 fő
	23.81%
18-59 éves férfiak	813 fő
	29.56 %
60-64 éves nők	83 fő
	3.01 %
60-64 éves férfiak	97 fő
	3.52 %
65 év feletti nők	344 fő
	12.50 %
65 év feletti férfiak	184 fő
	6.69 %

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Öregedési index 3. számú táblázat:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	565	416	135,81
2008	560	394	142.13
2009	554	389	142.41
2010	549	383	143.34
2011	528	374	141.17
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Belföldi vándorlások 4. számú táblázat:

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	54	63	-9
2008	52	69	-17
2009	55	40	15
2010	53	50	3
2011	47	42	5
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Természetes szaporodás 5. számú táblázat:

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	29	50	-21
2008	19	50	-31
2009	26	48	-22
2010	18	46	-28

2011	23	56	-33
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A 321/2011 (XII. 27.) Korm. Rendelet 1§ (2) bekezdésének értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a: mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők.

Értékeink: megkülönböztetés tilalma, mely vonatkozik bárminemű diszkriminációra (korra, nemre, családi állapotra, nemzetiségi, faji hovatartozásra, egészségi állapotra) emberi értékek, emberi méltóság tiszteletben tartása, társadalmi szolidaritás.

Célunk, hogy Csanádapáca olyan településsé váljon, ahol minden ember egyenlő, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, továbbá célunk a településen élők életminőségének folyamatos javítása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csanádapáca település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az alábbiakban felsorolásra kerülnek a kapcsolódó stratégiák, melyek ismerete azért elengedhetetlenül fontos, mert a település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is:

EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényhez kapcsolódóan Csanádapáca Községi Önkormányzat a 6/2012. (II. 28.) számú önkormányzati rendeletében a szociális igazgatásról és szociális ellátási formák megállapításának helyi szabályairól rendelkezik. Az 1993. évi III. törvényben nem szabályozott helyi támogatások szabályozására Csanádapáca Község Önkormányzat Képviselő- testülete további rendeleteket alkotott.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település dokumentumai, koncepciói, melyek konkrét célokat határoznak meg saját területükre vonatkozóan:

✧ Költségvetési koncepció- Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő- testületének 9/2013 (V. 06.) rendelete,
✧ Gazdasági program- Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő- testületének 44/2011 (III. 29.) rendelete,
✧ 22/2012. (IX. 05.) számú rendelet a helyi építészeti értékek védelméről.
A HEP a már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban került kidolgozásra.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Csanádapáca a Dél-Alföldi Régióban, Békés megyében az Orosházi Kistérségben található. A kistérség 10 településből áll. Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása azt a célt hivatott betölteni, hogy a települések érdekeit egyként, az erőforrások lehető legoptimálisabb kihasználása mellett valósítsa meg. Csanádapácán a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás kistérségi keretek között működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból származnak.

A roma/cigány lakosság számára vonatkozóan nincsenek pontos adataink, a településen nincs kisebbségi önkormányzat. Több helyen jelezve van adathiány, mivel az előző évi hivatalos statisztikai adatok még nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond az elszegényedés és a szegénységben élők helyzetének fokozatos romlása. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát sokszor azonosítják a cigánysággal, ám a kettő nem fedi egymást. Az kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelhető az őket érintő diszkrimináció érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénységnek számos oka és következménye van, melyek szorosan összefüggenek: alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyokból mutatkozik meg leginkább.

A településen nagy arányban élnek megváltozott munkaképességű személyek, akik nagyon alacsony jövedelemmel rendelkeznek (ez általában 28.405,- Ft), illetve nem is részesülnek ellátásban. A munkanélküliek száma nagy, számukra az időnyomunka, napszám jelentenek időszakos megoldást, valamint az önkormányzatnál igénybe vehető támogatások jelentik a megélhetést. Településünkön sokan jogosultak aktív korúak ellátására és így részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban vagy rendszeres szociális segélyben, mert számukra és családjuk számára más módon nem biztosított a megélhetés.

Békés megye a legelmaradottabb régiók egyike, ami az emberek átlagkeresetén is megmutatkozik. Az ország más részein ugyanazért a munkáért, ugyanabban a beosztásban sokszor jóval magasabb bért kínálnak, mint ezen a területen.

A településen nagyon magas a közüzemi díjtartozások száma, sok háztartásban működnek előrefizetős, kódhordozós gáz-és villanyórák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

A munkanélküliek száma szinte folyamatos növekedést mutat, sokan 180 napnál régebben regisztráltak a munkaügyi központ kirendeltségén, azaz tartós munkanélküliek, közülük sokan az önkormányzatnál igénybe vehető foglalkoztatást helyettesítő támogatásból élnek, illetve az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt.

Az alábbi táblázatok a regisztrált munkanélküliek számának változását ismertetik Csanádapáca vonatkozásában

3.2.1. táblázat- nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, illetve a munkavállalási korúak száma:

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	905	961	1866	79	8,72	86	8,94	165	8,84
2008	891	956	1847	83	9,31	115	12,02	198	10,72
2009	893	744	1637	93	10,41	144	19,35	237	14,47
2010	891	956	1847	114	12,79	143	14,95	257	13,91
2011	887	961	1848	99	11,16	125	13,01	224	12,12
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. tábla- regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti bontásban:

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskereső száma összesen	fő	165	198	237	257	224	Nincs adat
20 éves és fiatalabb	fő	6	4	11	5	6	Nincs adat
	%	3,63	2,02	4,64	1,94	2,67	Nincs adat
21-25 év	fő	29	21	37	30	29	Nincs adat
	%	17,57	10,6	15,61	11,67	12,94	Nincs adat
26-30 év	fő	12	21	31	36	21	Nincs adat
	%	7,27	10,6	13,08	14	9,37	Nincs adat
31-35 év	fő	20	32	33	29	35	Nincs adat
	%	12,12	16,16	13,92	11,28	15,62	Nincs adat
36-40 év	fő	23	33	28	44	26	Nincs adat
	%	13,93	16,66	11,81	17,12	11,6	Nincs adat
41-45 év	fő	26	21	26	35	32	Nincs adat
	%	15,75	10,6	10,97	13,61	14,28	Nincs adat
46-50 év	fő	23	24	28	28	24	Nincs adat
	%	13,93	12,12	11,81	10,89	10,71	Nincs adat
51-55 év	fő	21	28	29	31	31	Nincs adat
	%	12,72	14,14	12,23	12,06	13,83	Nincs adat
56-60 év	fő	5	13	14	18	19	Nincs adat
	%	3,03	6,56	5,9	7	8,48	Nincs adat
61 év felett	fő	-	1	-	1	1	Nincs adat
	%	-	0,5	-	0,38	0,44	Nincs adat

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. tábla- a munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya nemeként:

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2007	79	86	165	30	42	72	37,97	48,83	43,63
2008	83	115	198	35	39	74	42,16	33,91	37,37
2009	93	144	237	36	52	88	38,7	36,11	37,13
2010	114	143	257	58	64	122	50,87	44,75	47,47
2011	99	125	224	56	43	99	56,56	34,4	44,19
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. számú táblázat- a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként:

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	230	209	439	12	5,21	7	3,34	19	4,32
2008	213	202	415	7	3,28	5	2,47	12	2,89
2009	209	199	408	13	6,22	12	6,03	25	6,12
2010	202	192	394	11	5,44	8	4,16	19	4,82
2011	208	199	407	10	4,8	8	4,02	18	4,42
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A mai gazdasági helyzetet látva és a munkanélküliek számának nem csak települési, hanem országos szinten történő növekedése miatt is további beavatkozásokra lenne szükség. Mindenképpen szükséges kiemelni, hogy még mindig vannak olyanok is, akik munkanélküliek, de nem regisztrálták magukat a munkaügyi központ kirendeltségein.

Nagy problémát jelent az is, hogy azok a személyek, akik elvesztik a munkahelyüket és nem tudnak ismét, viszonylag rövid időn belül ismét elhelyezkedni, elfogadják a helyzetüket, beletörődnek és ezzel kirekesztődnek a társadalomból.

A közfoglalkoztatásban nagyobb számban foglalkoztatnak férfiakat a munka jellege miatt, de ez nem a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, mivel ők nem tudnak ellátni bizonyos feladatköröket. Természetesen az önkormányzat igyekszik a nőknek is megteremteni a lehetőséget, hogy közfoglalkoztatásba behívásra kerüljenek, többek között azért is, mert a közfoglalkoztatottak zöme segélyben részesül és az éves felülvizsgálat során le kell igazolniuk 30 nap keresőtevékenységet, abban az esetben ha ezt valaki nem tudja leigazolni az ellátás megszüntetésre kerül -szankciósan- és így ellátás nélkül marad.

A közfoglalkoztatás az önkormányzat kérelmére és elfogadás esetén a munkaügyi központtal megkötött hatósági szerződés útján működik.

3.2.5. számú táblázat- közfoglalkoztatásban résztvevők száma:

	Közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	153	8,28	Nincs adat	Nincs adat
2011	133	7,19	Nincs adat	Nincs adat
2012	132	7,24	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: önkormányzat adatai

A romák/cigányok foglalkoztatására vonatkozóan adatok nincsenek, mivel nem tudjuk kik azok, akik roma származásúnak vallják magukat.

A megváltozott munkaképességű személyek számára szintén az önkormányzat által szervezett fejlesztő felkészítő foglalkoztatásban és munka rehabilitációban van lehetőség az elhelyezkedésre. Ezek a foglalkoztatási programok pályázati pénzből valósulnak meg, mely pályázathoz kapcsolódó szerződés 2010-ben került megkötésre 3 év időtartamra és egy évvel meghosszabbították.

Sajnos ezek a foglalkoztatási programok határozott időre, néhány hónapra szólnak egy-egy személy számára, de sokszor ez is hatalmas segítséget jelent a családoknak, nagyon fontos

szerepet töltenek be a községben, különös tekintettel arra, hogy ezekben a programokban résztvevők nagyrészt mélyszegénységben élő személyek.

A 2001. évi népszámlálási adatok alapján az aktív korú lakosok arányában igen magas a még általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma. (2011. évi adatok még nem állnak rendelkezésünkre, de feltételezhető, hogy jelentős változás nem történt.)

A népességen belül a regisztrált munkanélküliek között nagy számban vannak azok a személyek, akik nem rendelkeznek középfokú végzettséggel, szakképzettséggel, számukra még nagyobb nehézséget okoz az elhelyezkedés, mivel a legtöbb meghirdetett álláshelyre képzett munkaerő jelentkezését várják. A nyilvántartott álláskeresőik között minden évben van még néhány olyan személy is, aki nem hogy középfokú végzettséggel nem rendelkezik, de az általános iskola nyolcadik osztályát sem végezte el. Településünkön évek óta nem indult általános iskolai felnőttképzés. A középfokú felnőttoktatásban résztvevők számáról adatokkal nem rendelkezünk, így arról sem, hogy melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást azok a személyek, akik élnek ilyen lehetőséggel.

Csanádapácán kevés a munkalehetőség, így sokan, akik tehetik, és lehetőségük nyílik rá Békéscsabára és Orosházára járnak át dolgozni, de legtöbb esetben még a városban is nehéz elhelyezkedni hiszen nincs munkahely. Gyakori példa az is, hogy a munkába állás jelenti a problémát, mert nincs pénz az utazás költségeire, vagy nők esetében nincs kire hagyni a gyermeket. A településen a foglalkoztatás mutatója lehet a vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, vendéglátóhelyek száma.

A településen felnőttképző programok ugyan nincsenek, de a vonzásközpontban több képzést is indítanak, ezeknek egy része igaz, anyagi megterhelést jelent és épp ezért nem mindenki számára elérhető, másik részük viszont a munkaügyi központ által támogatott képzések/ TKKI által indított képzések. Pontos adatok arra vonatkozóan, hányan vesznek részt a településen élők közül felnőttképzésben nincsenek, de ez a szám a munkanélküliek számához képest meglehetősen alacsony.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit.

A szociálisan rászoruló személyek részére 2013. év januárjáig, a járási hivatalok megalakulásáig az önkormányzattól az alábbi ellátások voltak igénybe vehetők:

▲ Időskorúak járadéka: a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

▲ Aktív korúak ellátása: Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás, melyet a jegyző állapít meg abban az esetben, ha a törvényben meghatározott feltételek fennállnak és a kérelmező, valamint családja megélhetése más módon nem biztosított. Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kellett vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kellett létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. A bérpótló juttatást 2011. évtől kezdődően a foglalkoztatást helyettesítő támogatás váltotta fel. Jelenleg a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22.800,- Ft.

Az aktív korúak ellátására jogosultak másik támogatási formája a rendszeres szociális segély, melynek jelenleg legmagasabb összege 44.510,- Ft

3.3.1. számú táblázat- rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma:

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	106	5,73	-	-	Nem volt követelmény	-
2009	40	2,44	105 RÁT	44,30	Nem volt követelmény	-
2010	17	0,92	125 RÁT-BPJ	48,63	Nem volt követelmény	-
2011	17	0,91	161 BPJ-FHT	71,87	-	-
2012	12	Nincs adat	163	Nincs adat	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

✧ Lakásfenntartási támogatás: a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

✧ Ápolási díj: a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás

✧ Átmeneti segély: a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére átmeneti segély nyújtható (kamatmentes kölcsön formájában is).

✧ Temetési segély

✧ Közgógyellátás: a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás

✧ Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakásfenntartási támogatás - ahogyan az előző pontban leírásra került- a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A településen sokan küzdenek az eladósodással, több háztartásban kikapcsolásra került már a szolgáltatás és került beszerelésre kódhordozós készülék.

A 3.4.1. számú táblázat áttekintése után jól látható, hogy minden évben jelentősen nő a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma, viszont a településen adósságkezelési szolgáltatás nem működik.

3.4.1. számú táblázat- lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők:

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2007	111	-
2008	115	-
2009	132	-
2010	183	-
2011	237	-
2012	Nincs adat	-

Forrás: TEIR, KSH TSTAR

A települési önkormányzatnak nincs tudomása veszélyeztetett lakhatási helyzetekről, azok az ingatlanok amelyek kényszerbontás alatt állnak lakatlanok. A községben nem élnek hajléktalanok. Csanádapáca Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a lakáscélú támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 23. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az első lakáshoz jutás helyi támogatási rendszerét az 1/2012. (II.14.) számú rendeletben szabályozza. Az önkormányzat tulajdonában vannak bérlakások és szociális lakások, melyek számát az alábbi táblázat ismereti.

3.4.2. számú táblázat- lakás állomány:

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1388	-	6	-	5	-	-	-
2009	1388	-	6	-	7	-	-	-
2010	1387	-	6	-	7	-	-	-
2011	1386	-	6	-	7	-	-	-
2012	1386	-	6	-	7	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatok

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Csanádapáca területén napjainkban nem azonosítható szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátások közül az alábbiakat biztosítja:

- ✧ háziorvosi ellátás (2 háziorvosi szolgálat működik a településen),
- ✧ fogorvosi alapellátás,
- ✧ védőnői ellátás,
- ✧ iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A területi ellátásért felelős kórház Orosháza Városi Önkormányzat Kórháza.

A Védőnői Szolgálat, a Vöröskereszt Helyi Szervezete, a Nyugdíjas Klub a településen gyakran szervez prevenció és szűrőprogramokat, továbbá a kora gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított.

Az önkormányzat megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A sportolási lehetőséget a faluban élő, sportolni vágyó lakosok számára a most elkészült Csanádapácai Sport Centrum biztosítja a művelődési ház mögötti területen.

A szociális alapszolgáltatásokhoz a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a településen élők számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségének

megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása. Az intézmény szakosított ellátási formája az Idősök Otthona, ahol az önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képes, napi négy órás gondozási szükségletet meghaladó személyek ellátásáról gondoskodnak. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a civil szervezetek.

Adományosztás:

A Mézikek Nagycsaládosok Egyesülete valamint az Adománykosár Egyesület közösen szervez minden évben két alkalommal kirándulást a nagycsaládosoknak és a hátrányos helyzetű gyermekeknek. Az előbb említett két egyesület minden év elején tartós élelmiszert oszt szét a nagycsaládosok, hátrányos helyzetűek, egyedülálló idősök körében valamint minden év decemberében az említettek körében és a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ Idősök Otthona lakóinak kalácsot ad, továbbá az Idősök Otthona lakói között diós és mákos bejgli kerül szétosztásra. A két egyesület évente két- három alkalommal ruha, cipő és játék adományosztást is szervez.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat az elmúlt években szintén adományosztásokat szervezett, valamint különböző programokkal, családi nap szervezésével gondoskodott a gyermekek nyári szabadidejének hasznos eltöltéséről

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, az adósságok felhalmozódása szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a munkanélküliség, álláskereső száma nő.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, bővítése, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek biztosítása, munkahelyteremtés. Átképzés piacképes szakmára. Továbbképzés.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
Romákra vonatkozó adathiány	Kezdeményezés
Szakképzetlen munkanélküliek száma magas.	Szakképzés elindítása igény szerint.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni, és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Csanádapácán a gyermekek száma az évek folyamán folyamatos csökkenést mutat és általában az a jellemző, hogy azok a családok vállalnak gyermeket, illetve több gyermeket, akik anyagi háttérrel nem rendelkeznek, szegénységben, mélyszegénységben élnek. A családi háttér a gyermek jövőjét nagymértékben meghatározza. Az esetek döntő többségében, természetesen és szerencsére vannak kivételek, de általában az ilyen, szegénységben élő családban nem kapják meg a megfelelő mintát, nincs olyan minőségi együtt töltött idő, ami a gyermek megfelelő fejlődéséhez szükséges volna. Sajnos sok esetben előfordul az is, hogy bár nagy a szegénység, de a szülők mégis küzdenek valamilyen szenvedélybetegséggel és a családi pótlék, GYES összegét nem a gyermekekre költik, hanem élvezeti cikkekre. Az ilyen családban felnövő gyermekek számára nagy a kockázat, hogy a rossz minta miatt hasonló életet élnek majd és ők is továbbörökítik azt, amit otthonról hoztak. A másik hatalmas problémát az okozza, hogy sokszor a gyermek szeretne kitörni a szegénységből és a képességei is adottak, de a szülők nem tudják fizetni a taníttatás költségeit.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb. Amikor egy családba fogyatékkal élő gyermek születik a legtöbb esetben nagyon nehéz a szülőknek megbirkózni a tudattal, elfogadni, hogy beteg a gyermekük és mindezek mellett a család egész életét, hétköznapiját teljesen megváltoztatja.

Településünkön jól kiépült jelzőrendszer működik, melynek tagjai a védőnők, az iskola és óvoda, továbbá az önkormányzat, a rendőrség, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat. A jelzőrendszer tagjai két havonta üléseznek és megbeszélik a felmerülő problémákat, feltárt veszélyhelyzeteket.

4.1.1.számú táblázat- védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma:

	18 év alattiak száma a népességben	Védelemben vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	522	-	Nincs adat	42
2009	520	5	Nincs adat	71
2010	512	4	Nincs adat	59
2011	503	10	Nincs adat	52
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH TSTAR

Csanádapácán magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma, ennek oka a településen élők alacsony jövedelmi helyzete. Az elmúlt években egy család volt, aki - jelenleg is- jogosult kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra. Rendkívüli gyermekvédelmi

támogatás abban az esetben állapítható meg, ha a gyermeket nevelő család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került.

4.1.2. számú táblázat-rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma:

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	218	Nincs adat	1	Nincs adat	2
2009	220	Nincs adat	1	Nincs adat	-
2010	232	Nincs adat	1	Nincs adat	1
2011	217	Nincs adat	1	Nincs adat	-
2012	198	Nincs adat	1	Nincs adat	2

Forrás: önkormányzat adatai

Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő-testületének a 9/2012. (III. 30.) számú újszülöttek családjának támogatásáról szóló rendelete alapján az önkormányzat 10.000,-Ft egyszeri támogatásban részesíti a családokat, illetve a gyermekét egyedül nevelő szülőt, amennyiben legalább 12 hónapja csanádapácai lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik a születés időpontjában.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nagy szerepe van az óvodai és iskolai étkezéseknek. Fontos szempont az életkor specifikus étrend, a megfelelő tápértékkel bíró étkezés biztosítása. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászorulóknak 50%-os támogatással étkezhhetnek. A nyáriszünet időtartama alatt a nyári gyermekétkeztetési program keretében biztosított több- kevesebb gyermek étkezése.

4.1.3. számú táblázat- kedvezményes óvodai- iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya:

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	37	31	-	285	-	50
2009	35	44	-	300	-	70
2010	45	78	-	300	2	70
2011	39	71	-	136	3	-
2012	22	55	-	134	7	90

Forrás: helyi adatgyűjtés

Csanádapácán nincsenek menekültek, mendékjogot kérők, átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek, gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Csanádapácán jelenleg nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e

csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A Védőnői Szolgálatnál két védőnő dolgozik és látják el a településen élő várandós kismamákat, csecsemőket, kisgyermeket, óvodás és iskolás korúakat.

A településen nincs betöltetlen háziorvosi praxis, két háziorvos látja el a lakosságot, felnőtteket és gyermekeket, illetve megbízási szerződés alapján havonta egyszer a védőnői szolgálatnál gyermekorvos is rendel.

Csanádapácán nem működik bölcsőde és családi napközi sem, de a 14 éven aluli kiskorú gyermekek napközbeni ellátása a tanév tartalma alatt az iskolai napközi által megoldott.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Területi Irodájában krízishelyzetbe került személyek támogatását célzó kríziscsomag került elhelyezésre, melyet minden hónapban 5.000,- Ft értékben hideg, tartós élelmiszerekkel tölt fel az önkormányzat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Fogalmak:

▲ Sajátos nevelési igényű tanulók:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja.

▲ Beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézséggel küzdő gyermekek:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A településen sajátos nevelési igényű tanulók sem az óvodai nevelésben, sem az iskolai oktatásban nem vesznek részt. Hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma magas, de nem tapasztalható az oktatási intézményeken belüli elkülönítésük.

Az óvodai nevelés adatait valamint az általános iskolai adatokat az alábbi adattáblák tartalmazzák:

4.4.1. számú táblázat- óvodai nevelés adatai:

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	1
Hány településről járnak be a gyermekek	2
Óvodai férőhelyek száma	100
Óvodai csoportok száma	4

Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00- 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	-
Gyógyypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	4	-
Kisegítő személyzet	1	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

Csanádapácán az elmúlt években nem volt példa arra, hogy helyhiány miatt nem tudtak volna gyermeket elhelyezni az óvodában.

4.4.2. számú táblázat- óvodai nevelés adatai:

	3-5 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2007	87	4	105	1	105	-
2008	83	4	100	1	105	-
2009	72	4	100	1	94	-
2010	79	4	100	1	87	-
2011	73	4	100	1	92	-
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH TSTAR

4.4.3. számú táblázat-óvodai ellátás igénybevétele:

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	16	20	29	24	2	91
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	1	-	-	-	1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	12	6	15	2	41
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	-	6	-	1	-	7

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat-általános iskolában tanulók száma:

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	121	105	226	31	13,71
2011/2012	106	97	203	30	14,77
2012/2013	113	92	205	22	10,73

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat-általános iskolák adatai:

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamo n	5-8 évfolyamo n	összes en	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összese n	db
2010/2011	7	5	12	-	-	-	1
2011/2012	6	5	11	-	-	-	1
2012/2013	7	5	12	-	-	-	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

A nappali oktatásban nyolcadik évfolyamot eredményesen befejezettek száma a 2010/2011, illetve a 2011/2012 tanévben is 100% volt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi helyzetéből adódó, a nevelés, gondozás, törődés hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma magas, ami azt is jelenti, hogy sokaknak alacsony a jövedelme, a családok anyagi problémákkal küzdenek	Munkahelyteremtés
Születések száma alacsony	Gyermekvállalás ösztönzése
Bölcsőde hiánya	Bölcsőde létrehozása a településen.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez :

♣ Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében

♣ A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv

♣ A tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról

♣ A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

A népesség nemek szerinti megoszlásának tekintetében településünkön is elmondhatjuk, hogy a népességen belül a nők átlagéletkora magasabb, mint a férfiaké.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Csanádapácán a munkavállalási korúak számának és a foglalkoztatás valamint munkanélküliség arányának vizsgálata során hasonló eredményeket kapunk férfiak és nők vonatkozásában is, de azt is kijelenthetjük, hogy a regisztrált munkanélküliek számát és a tartós munkanélküliek számát vizsgálva külön férfiak és külön nők esetében a nők aránya jóval magasabb és ez az évek során nem hogy javulást mutatna, egyre súlyosbodik. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának vizsgálata során szintén azt láthatjuk, hogy a nők száma magasabb, mint a férfiaké.

5.1.1. számú táblázat- foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében:

	Munkavállalási korúak száma		foglalkoztatottak		munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	961	905	875	826	86	79
2008	956	891	841	776	115	83
2009	744	893	600	749	144	93
2010	956	891	813	748	143	114
2011	961	887	836	762	125	99
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR

Annak, hogy a tartós munkanélküliek között magasabb a nők aránya háttérben állhat a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás (GYES, GYED, GYET), mely nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Sok munkáltató azért nem alkalmaz a fiatalabb korosztályból nőket, mert még gyermekvállalás előtt állnak, a másik véglet viszont az, hogy nem veszik fel a munkakör betöltésére jelentkező nőket, mert kisgyermekük van és „problémás” lehet, hisz ha a gyermek megbetegszik, a szülő igyekszik mellette lenni. A gyermekgondozási szabadságról munkahelyükre visszatérni szándékozó nők nehéz helyzetben vannak azért is, mert készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak. Az iskolázottság, iskolai végzett szintén nagyban hozzájárulhat a nők munkaerő-piacról történő kiszorulásához. A nők csoportján belül is még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, számukra az elszegényedés kockázata fokozottan jele van. Azok a családok, ahol a gyermekvállalás miatt elhelyezkedési nehézséggel küzdenek a nők magasabb arányban szegényednek el.

A településen foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők között nagy számban vannak jelen a nők is. A közfoglalkoztatottak között magasabb számban vannak a férfiak, de ez nem

diszkrimináció, egyszerűen csak az az oka, hogy bizonyos munkakört a nők nem tudnának ellátni, több az olyan programok száma, amibe inkább férfiakat tudnak bevonni. Természetesen az önkormányzat igyekszik segítséget nyújtani legalább abban, hogy közfoglalkoztatásba legalább annyi időre a nők is bevonásra kerüljenek, hogy a segély folyósításának feltételeként előírt 30 nap keresőtevékenységet le tudják igazolni, és így ne kerüljön megszüntetésre a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítása.

A nők hátrányos megkülönböztetésére nincsenek számszerű, pontos adataink, de az a tapasztalat, hogy sajnos előfordul.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az esélyegyenlőségi program célja a munka és a családi élet összeegyeztetése a nők számára, ezt megkönnyítené például, ha a településen működne bölcsőde. Jelenleg településünkön óvoda és általános iskola működik, illetve iskolai napközi, ami biztosítja a gyermekek napközbeni elhelyezését a tanév tartalma alatt.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az anya- és gyermekgondozás területe elsődlegesen a védőnői szolgálat munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós kismamákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

5.3.1. számú táblázat:

	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2007	2	102	51
2008	2	97	48
2009	2	93	46
2010	2	92	46
2011	2	86	43
2012	2	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkája szintén nem elhanyagolható ezen a területen. A védőnői szolgálat, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat egyaránt segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és az ezekhez tartozó nyomtatványok kitöltésében.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen pedig sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint azt gondolnánk.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történő rendőrségi riasztások száma alulmarad a tényleges esetek számától és ezek közül is alig néhány esetben történik tényleges feljelentés. Szükséges volna növelni az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, tudatosítva, hogy csak így van lehetőség a megfelelő segítségre. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati problémák, szenvedélybetegség áll.

Nem rendelkezünk erre a területre vonatkozó adatokkal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben lévő nők számára sokszor az anyaoththonok, családok átmeneti otthona nyújtanak menedéket, biztonságot. Sajnos ezekben az intézményekben várólista van, így nem biztos, hogy azonnali segítséget tudnak nyújtani az arra rászorulóknak. Csanádapáca 50 km-es körzetében két ilyen szolgáltatást nyújtó intézmény működik. Békéscsabán működik a Családok Átmeneti Otthona, Orosházán a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzati képviselők körében 2 nő vesz részt a település ügyeinek megvitatásában, irányításában.

Az intézmények vezetői között magasabb a nők száma és a civil szférában is nagy arányban vesznek részt a nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A tartós munkanélküliség aránya a nők körében magasabb, ez össztársadalmi probléma. A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon.

Csanádapácán nincs olyan szervezet, ami a nők érdekeit képviselné, védené, esélyegyenlőségét segítené.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség kockázata a nők körében magasabb.	Segíteni kell a nők munkaerő-piaci elhelyezkedését és visszatérését a GYES után, a tanulmányok befejeztét követően.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Lehetőséget kell biztosítani az elhelyezkedéshez és meg kell teremteni a gyermekek számára a napközbeni felügyeletet.
Nőket érő családon belüli erőszak rejtett probléma	Információ, támogatás
Kisgyermekes anyák elhelyezkedési nehézségei, munka és a családi élet összeegyeztetését segítő bölcsődei ellátás hiánya, szolgáltatási hiányosságok	Bölcsőde működtetése, szolgáltatások bővítése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Csanádapáca előregedő település, ami azt jelenti, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma magasabb. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak ebből következik, hogy sok idős ember egyedül marad, mert gyermekeik az ország más részein élnek. A fizikai, szellemi aktivitása hanyatlak, sokaknál megjelenik a depresszió és az időskori demencia, ami a szellemi képességek visszafordíthatatlan hanyatlását jelenti. Az idősek- életkorukból adódóan- gyakran válnak áldozattá, egyre több az ezen célcsoportot érő bűncselekmény.

A településen élő idős korú, nyugdíjkorhatárt betöltött személyek döntő többsége saját jogú nyugellátásban részesül, és ehhez párosul az esetek többségében a hozzátartozói nyugellátások közül az özvegyi nyugdíj. Csanádapácán a nyugdíjkorhatárt elért személyek mellett még sokan részesülnek nyugdíjszerű ellátásban, ezek a hozzátartozói nyugellátások körébe sorolhatók, mint például árvaellátás, ideiglenes özvegyi nyugdíj.

6.1.1. Számú táblázat- nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint:

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	453	634	1087
2008	436	635	1071
2009	421	613	1034
2010	404	593	997
2011	385	579	964
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR KSH TSTAR

Az időskorúak járadéka annak az időskorú személynek nyújtható, aki megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkezi, ilyen ellátás a településen élők közül csak keveseknek van megállapítva.

Azoknak az idősebb korosztályhoz tartozó, irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltő személyeknek, akiknek nincs ellátása, aktív korúak ellátását és ezen belül rendszeres szociális segélyt lehet megállapítani. A rendszeres szociális segélyben részesülő a nyugdíjkorhatár betöltését követően időskorúak járadékára lehet jogosult, amennyiben a nyugdíjbiztosító igazgatóság ellátást nem állapít meg számára.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Azok a nyugdíjkorhatárt betöltő személyek, akik munkahellyel rendelkeznek az irányadó nyugdíjkorhatár betöltését követően, ha tehetik - jövedelmi helyzetük miatt- gyakran nem mennek nyugdíjba, hanem munkahelyükön maradnak és tovább dolgoznak.

Sajnos azok az idősebb, jellemzően 55 év felettiek, akik elveszítik a munkahelyüket, sokszor hiába próbálnak elhelyezkedni, a munkáltatók nem alkalmazzák őket, inkább fiatalabb munkaerőt vesznek fel a meghirdetett álláshelyekre. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, a szakirodalomból tudjuk, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, hisz nehezebben helyezkednek el és sokszor a leépítések is magasabb arányban érintik őket.

6.2.1. számú táblázat- hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén:

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2007	165	5	3,03	72	Nincs adat	
2008	198	14	7,07	74	Nincs adat	
2009	237	14	5,9	88	Nincs adat	
2010	257	19	7,39	122	Nincs adat	
2011	224	20	8,92	99	Nincs adat	

Forrás: TEIR

Az élethosszig tartó tanulás azoknak az idősebb korosztályhoz tartozó embereknek az életében, akik munkahellyel rendelkeznek általában jelen van, hisz a munkáltatók megköveteli a képzéseken való részvételt, ezzel szemben azok az idősök, akik munkanélküliek már nem kezdenek bele képzési programokba sem továbbképzésbe, sem átképzésbe. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezek az idősök várják a nyugdíjkorhatár betöltését és addig az önkormányzatnál igénybe vehető támogatásokból próbálják fenntartani magukat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Csanádapácán a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást.

Alapszolgáltatások körében: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A településen jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és családsegítő szolgálat is működik, melyet a kistérség működtet.

Szakosított ellátási formák:

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultak állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondoskodni.

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ szakosított ellátási formája az idősök otthona.

A településen élők, köztük az idősök, széleskörű ismeretekkel rendelkeznek az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége az idősebb korosztály számára biztosított. A településen gyakran szerveznek konkrétan az idősebb, nyugdíjas korosztályt célzó rendezvényeket, melyeken nagy számban megjelennek, továbbá lehetőség van helyben a vallásgyakorlásra is, mely az idősök többségének nagyon fontos. A környező településeken szintén gyakran szerveznek rendezvényeket, melyekre az idősebb korosztályt is szeretettel várják, továbbá a Békéscsabán, Orosházán lehetőség van mozielőadás, színházi előadás látogatására.

Az idősök informatikai jártasságát vizsgálva az előző évekre vonatkozóan adatokkal nem rendelkezünk, kérdőíves felmérés alapján jelenlegi helyzetre vonatkozóan elmondhatjuk, hogy nem tudják a számítógépet és így az internetet sem használni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön nyugdíjasklub és dalkör működik. Mindezek mellett természetesen több rendezvényre is várják az időseket. A Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Szervezete év közben több alkalommal szervez programokat, melyekre nagy számban érkeznek idősök. A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ szintén több alkalommal rendezvényeket tart az időseknek, illetve az elmúlt években többször került megrendezésre olyan program is, ami a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgálja. Az Idősek Otthona lakóinak az óvodások és kisiskolások gyakran tartanak előadásokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, nagy a kockázata az elmagányosodásnak, kirekesztődésnek.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Az idősebb korosztályhoz tartozók gyakrabban válnak áldozattá.	Idősek védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Kevesen tudják használni a számítógépet, a technika fejlődésével így egyre inkább lemaradnak.	Az időseket célzó tanfolyam, ahol megtanulhatják a számítógép és az egyre modernebb technika használatát.
Az 55 év felettiek elhelyezkedési nehézségei	Védett munkahelyek teremtése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

7.1 A településen fogyatékokossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek mindennapi életük során a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az oktatás, képzés és munkalehetőségek, a kultúra valamint a sport területén is.

A 7.1.1. számú táblázatban látható, hogy a településen magas a megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott személyek ellátásaiban részesülők száma. A folyamatos törvénymódosítások és az ellátórendszerben történt átalakítások miatt tapasztalható, hogy 2011-ben kiugróan magas ez a szám.

7.1.1. számú táblázat- megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma:

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2007	156	1
2008	151	1
2009	144	Nincs adat
2010	136	4
2011	270	3
2012	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH TSTAR

A fogyatékkal élő személyek számára a településen a Gyöngyfüzét Szociális Szolgáltató Központ keretein belül igénybe vehető alapszolgáltatások közé tartozik az étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás-intézményen belüli szociális foglalkoztatás.

Az intézményi jogviszonyban álló személy intézményen belüli foglalkoztatása az intézmény szakmai programja alapján az egyéni gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő munka-rehabilitáció vagy fejlesztő felkészítő foglalkoztatás keretében biztosítható. A szociális foglalkoztatásban képzett szakemberek (segítő, koordinátor) vesznek részt, hogy segítsék a munkahelyi beszoktatást és így segítsék a fogyatékkal élő személyt, hogy adott munkakör ellátására alkalmas legyen.

Arra vonatkozó adatokkal, hogy milyen mértékben éri a fogyatékkal élő személyeket hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, nem rendelkezünk, mint ahogy arra sincsenek számszerű adataink, hány személynek sikerült a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedni. A tapasztalatok mindenképp azt mutatják, hogy nehéz a fogyatékkal élő személyek elhelyezkedése, de pozitívum a bevezetésre került rehabilitációs kártya, mert az a foglalkoztató, aki olyan fogyatékos személyt alkalmaz, aki rendelkezik rehabilitációs kártyával mentesül bizonyos járulékfizetési kötelezettség alól.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés a fogyatékkal élő személyek számára is szintén elérhető alapszolgáltatás a településen, melyek jelenleg kistérségi működésben valósulnak meg.

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ Idősek Otthonában a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 68. § (2) bekezdése szerint a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, a 68/A. § (3) bekezdése szerinti gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára helyben igénybe vehető szolgáltatásokról az önkormányzat, illetve a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ dolgozói egyaránt igyekeznek tájékoztatást nyújtani.

A pénzbeli és természetbeni ellátások körében igénybe vehető támogatásokról a településen élők, köztük a fogyatékkal élők tájékozottak, de arra vonatkozó nyilvántartást az önkormányzat nem vezet, hogy hány fogyatékkal élő vett igénybe egy- egy ellátást. Az a tapasztalat, hogy a nem önkormányzati támogatások körébe sorolható ellátásokról (Magyar Államkincstár) is megfelelő információval rendelkeznek, lehetőségeikkel a döntő többség tisztában van.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek jogai:

✧ **Környezet** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. [Fot. 5. § (1)- (2)]

✧ **Kommunikáció** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. [Fot. 6.- 7. §]

✧ **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés** A fogyatékos személy számára a FOT-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. [Fot. 7/A.- 7/C. §]

✧ **Közlekedés** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételekre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. [Fot. 8.- 10. §]

✧ **Támogató szolgálat, segédeszköz** Fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. [Fot. 11. §]

✧ **Egészségügy** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. [Fot. 12. §]

✧ **Oktatás, képzés** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői

véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. [Fot. 13. §]

▲ **Foglalkoztatás** A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti. [Fot. 15.- 16. §]

▲ **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához. [Fot. 17. §]

▲ **Kultúra, sport** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni. A fogyatékos személyek szabadidő- és tömegsportját a Magyar Olimpiai Bizottság támogatja, a fogyatékos személyek verseny- és élsportjának támogatása a központi költségvetésből történik. [Fot. 18. §]

▲ **A rehabilitációhoz való jog** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg. [Fot. 19.- 20. §]

Az alábbiakban bemutatásra kerülő adattáblákból látható lesz, hogy Csanádapácán a fizikai akadálymentesítés már a legtöbb intézményben kiépülőben, illetve jelen van, ezzel eszembem az infokommunikációs akadálymentesítés (tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, tájékozdást segítő piktogramok) még teljes egészében hiányzik.

Az összes intézménynek akadálymentesnek kellene lennie, fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybe vételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozdás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmazottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó. Ezeknek a követelményeknek a településen nem vagy csak részben felelnek meg az intézmények. A pályázati források jelenthetik a legnagyobb megoldást a problémára.

A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz. Ez a hozzáférés jelenti egyrészt azt, hogy a fogyatékos személy érzékelje az információkat, másrészt azt, hogy biztosított legyen számára a megfelelő értelmezés lehetősége. Ennek érdekében beruházásokra, fejlesztésekre van szükség. A településre jellemző, hogy míg a fizikai akadálymentesítés kiépítése már jelen van, az infokommunikációs akadálymentesítés hiányzik, ebből is adódik, hogy az érzékszervi fogyatékosággal élők jobban elszigetelődnek.

A településen a közterületekre irányuló akadálymentesítés nem volt.

A településen a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központban indokolt esetben lehetőség van a fogyatékkal élő személy elhelyezésére. A Szolgáltató Központ szociális alapszolgáltatások

igénybevételére is lehetőséget nyújt. Az igénybe vehető alapszolgáltatások köre a 7.1. pontban olvasható.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen foglalkoztatott fogyatékkal élők száma alacsony.	További szociális foglalkoztatás szervezése, bővítése.
A településen a fizikai akadálymentesítés sem épült még ki teljes egészében, de az infokommunikációs akadálymentesítés nem is jelent még meg.	Fizikai akadálymentesítés kibővítése minden intézményre, infokommunikációs akadálymentesítés elindítása a településen.
Fogyatékkal élők számára vonatkozó adathiány	Felmérés
Az érzékszervi fogyatékossgal élők jobban elszigetelődnek.	Jelnyelvi tanfolyamon, tréningeken való részvétel.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak.

Csanádapácán működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok:

Nyugdíjas Klub

Vöröskereszt Helyi Szervezete

Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Szervezete

Mézikék Nagycsaládosok Egyesülete

„Gábrriel” Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Egyesület

Csanádapácaért Közalapítvány

Csanádapácai Kulturális és Faluszépítő Egyesület

Csanádapácai Előre Futball Club

Dohánylevél Hagyományörző és Hagyományteremtő Egyesület

Adománykosár Egyesület

A Nyugdíjas Klub valamint a Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Szervezete minden évben több alkalommal szervez programokat és rendezvényeket tagjaik, illetőleg az idősök számára. Ezeken a civil kezdeményezéseken mindig nagy számban vesz részt a helyi lakosság.

A Vöröskereszt Helyi Szervezete ruhaosztást és egyéb adományosztást szervez a településen élő, rászorulóknak, továbbá segít lebonyolítani a helyben tartott véradásokat.

A Mézikék Nagycsaládosok Egyesülete és az Adománykosár Egyesület összefogva a hátrányos helyzetű gyermekek kirándultatását szervezi évi két alkalommal, év közben közös erővel szerveznek adományosztást (ruha, cipő, játék) és minden év elején és decemberben élelmiszer adományt adnak a rászorulóknak, a nagycsaládosoknak, az idősöknek.

A „Gábrriel” Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Egyesület ahogyan a nevében is benne foglaltatik bűnmegelőzés céljából alakult, tagjai igyekeznek Csanádapáca közbiztonságát megteremteni.

A Csanádapácaért Közalapítvány anyagi segítséget nyújt például a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat által szervezésre kerülő programok lebonyolításához. Itt fontos megemlíteni, hogy a településen élő vállalkozók is szívesen ajánlanak fel lehetőségeikhez mérten az általuk előállított termékekből és így hozzájárulnak egy- egy program sikeres lebonyolításához.

A Csanádapácai Kulturális és Faluszépítő Egyesület célja: segítse a környezeti és természeti értékek megőrzését, korszerű és esztétikus fejlesztését, szépítését. Ápolja a lakóhely hagyományait, kezdeményezi a faluszépítést, fásítását, parkosítását, lakóház környéke, utcafront virágosítását. Fellép a település környezete és tisztasága védelmében, érdekében. Kezdeményezi továbbá hagyományörző, népművészeti és kulturális örökséget őrző rendezvények megszervezését és lebonyolítását, továbbá egyéb kulturális és szórakoztató programnak kíván szervezője, támogatója lenni. Kezdeményezi a lakosság bevonásával közös sporttevékenységek megszervezését és lebonyolítását, környezet-és természetvédelmi feladatokban tevékenyen részt vesz.

A Csanádapácai Előre Futball Club a labdarúgás szerelmeseinek támogatója.

A Dohánylevél Hagyományörző és Hagyományteremtő Egyesület tagjai szeretnék a község tárgyi, szellemi hagyományait feltárni, megőrizni, dokumentálni.

A települési önkormányzat a civil szervezetek működését támogatja, pályázati úton anyagi hozzájárulást is nyújt, mellyel természetesen év végén el kell számolni a támogatottaknak.

A településen hagyománya van a szépkorúak köszöntésének, továbbá többször megrendezésre kerülnek baba- mama börsék, melyek szervezésében a védőnők vesznek részt aktívan.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat területi irodáján dolgozó munkatársa a rászoruló gyermekek számára év közben több alkalommal szervez különféle programokat, illetve a nyári szünidő hasznos eltöltése kapcsán egy- egy napra kirándulást szervez, továbbá családi napot (főzéssel egybekötve).

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ Idősök Otthona lakói és az óvodások, kisiskolások számára is többször került megrendezésre egy- egy program, mely a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgálja.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi program elkészítését megelőzően tájékoztatást kaptak a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek a program elkészítésének fontosságáról. Mindenki igyekezett a maga területén kigyűjthető adatokkal segíteni a munkát. A kapcsolattartás telefonon és személyes találkozásokkal valósult meg. A település hivatalos honlapján mindenki számára elérhető és megismerhető lesz az elfogadott dokumentum.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Szegénység oka és következménye a munkanélküliség	Munkahelyek létrehozás, fenntartása, fejlesztése- munkaerő bővítése.
	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklése	Lehetőség megteremtése a változásra, továbbtanulás ösztönzése.
	Munkanélküliek számának növekedése	Átképzés, továbbképzés, munkahelyteremtés.
	Romákra vonatkozó adathiány	Kezdeményezés
Gyermekek	Születések száma alacsony	Családbarát munkahely
	Magas a veszélyeztetettek száma	Prevenció, szülők szemléletmódjának változtatása.
	Anyagi problémákkal küzdő családok	Munkahelyteremtés, életvezetési tanácsadás
	Bölcsőde hiánya- korai fejlesztés, nevelés hiánya	Bölcsőde létrehozása
Idősek	Elmagányosodás	Nappali ellátásba történő integrálás
	A technika nehézségei, ismeretek hiánya	Tanfolyam.
	Elhelyezkedési nehézségek	Védett munkahely teremtés
Nők	Nőket érő erőszak	Információ, támogatás
	A munkanélküliség kockázata magasabb	Tájékoztatás (hátrányos megkülönböztetés esetén segítséget nyújtó szervezetek)
	Kisgyermekes anyák elhelyezkedési nehézségei	Bölcsődei nevelés, szolgáltatások hiányosságai
	Munkanélküliségből adódó elszegényedés	Munkahelyteremtés
Fogyatékkal élők	Adathiány	Felmérés
	Fizikai akadálymentesítés részleges	Akadálymentesítés bővítése
	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés kiépítése
	Elszigetelődés	Elhelyezkedés lehetőségének megteremtése, településen dolgozó szakemberek képzése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1. Álláskeresők munkavállalásának elősegítése 2. Kitorés a szegénységből	1. munkaügyi központ, munkáltatók, önkormányzat, jegyző 2. életvezetési tanácsadó, önkormányzat, jegyző
Gyermekek	1. Támogató szülői háttér 2. Munkahelyet mindenkinek 3. Gyermekvállalás ösztönzése	1. gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, rendőrség, addiktológus, önkormányzat, jegyző 2. munkaügyi központ, önkormányzat, jegyző 3. vállalkozók, civil szervezetek, önkormányzat, jegyző
Idősek	1. E- nyugdíjas 2. Idősek közösségi életének előmozdítása	1. számítástechnikai szakember, önkormányzat, jegyző 2. Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ, önkormányzat, jegyző
Nők	1. A nők védelmében 2. Nyári gyermekfelügyelet	1. rendőrség, családsegítő, szociális szakemberek, önkormányzat, jegyző 2. civil szervezetek, szakemberek, önkéntesek, önkormányzat, jegyző
Fogyatékkal élők	1. Fizikai akadálymentesítés 2. Felmérés	1. tervező, kivitelező, engedélyező, önkormányzat, jegyző 2. szociális szféra dolgozói, önkormányzat, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő eséllyel férhetnek hozzá a különféle szolgáltatásokhoz, illetve vehetnek részt a foglalkoztatásban.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzetében folyamatos, pozitív változás következzen be.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, oktatáshoz való hozzáférését, gyermekszegénység csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek munkaerő-piaci helyzetének javítására, valamint arra, hogy hozzájussanak az információkhoz és szolgáltatásokhoz.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkahelyi diszkrimináció csökkentését védett tulajdonságuk miatt.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentesítését célzó intézkedésekre, az őket megillető különleges bánásmód meglétére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Álláskeresők munkavállalásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Álláskeresők számának folyamatos növekedése (13%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: a munkanélküliek számának csökkentése. Rövid távú cél: munkanélküliek iskolai végzettségére vonatkozó felmérés (1-2 hónap) Középtávú cél: átképzés, továbbképzés (3-6 hónap) hosszú távú cél: álláskeresők számának csökkenése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal, illetve a munkáltatókkal. A munkaügyi központ tájékoztatást ad a képzésekről, a munkáltatók a munkaerőre vonatkozó igényeikről
Résztvevők és felelős	Résztvevők: az önkormányzat, a munkanélküliek csoportja, munkaügy, munkáltatók Felelős: jegyző
Partnerek	Munkaügyi központ, munkáltatók,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósulásának várható ideje: 2013. augusztus 17. Középtávú cél megvalósulásának várható ideje: 2013. december 17. Hosszú távú cél megvalósításának ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: helyzetelemzés Középtávon: képzésben részt vevők száma Hosszútávon: átképzettek száma, munkanélküliek száma Fenntarthatósága= folyamatosság
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya, képzés feladása Motiváló tényezők: jutalom, pénz; képzési nehézségek megküzdése érdekében személyiségfejlesztés, tréning
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénz- pályázati forrásból

Intézkedés címe:	Kitörés a szegénységből
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átörökítése (80%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: kevesebb szegénységben, mélyszegénységben élő család. Rövid távú cél: előadást tartani, tájékoztatni a lakosságot, milyen ok-okozati összefüggés található ezen probléma elemzésekor (3 hónap) Középtávú cél: családok életmódjában bekövetkező szemléletváltás, életmód változás (6 hónap) Hosszú távú cél: szegénységben élő családok és gyermekek számának csökkenése (2 év)

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a családokkal, tájékoztató előadások, életmód, illetve életvezetési tanácsadás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: önkormányzat, családok, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Életvezetési tanácsadó, szakember
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. szeptember 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2013. december 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. július 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: helyzetelemzés Középtávú: életvezetési tanácsadáson, előadáson résztvevők száma Hosszútávú: szegénységben élő családok csökkenése, létfenntartási gondokkal küzdő családok gyermekvállalásának csökkenése, szegény családban élő gyermekek száma az oktatás területén növekedést mutat
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok közé sorolható a szülői érdektelenség, motiválatlanság Kockázat csökkentését célzó juttatások
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi háttér a megvalósításhoz

Intézkedés címe:	Támogató szülői háttér
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a veszélyeztetett gyermekek száma (11%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: veszélyeztetettségi esetek számának csökkenése. Rövid távú cél: a működési zavarokkal küzdő családok gondozásba vétele (3 hónap) Középtávú cél: szemléletmód és életmód változás, növekedés megállítása (5 hónap) Hosszú távú cél: veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának csökkenése, visszaszorítása (10 hónap)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, problémák feltárása, segítségnyújtás a neveléshez (felvilágosítás, tájékoztatás, szükség esetén szakember segítségé- addiktológus, pszichiáter)
Résztvevők és felelős	Résztvevők: önkormányzat, család, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Gyermejjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, szükség esetén: addiktológus, pszichiáter, rendőr
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. szeptember 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2013. november 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2014. április 17.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: veszélyeztetett esetek száma Középtávon: gondozásba bevont családok száma, növekedés megakadályozása, stagnálás Hosszútávon: veszélyeztetett esetek csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, együttműködés hiánya. Ezek elkerülését szolgálhatja ha a szülőkben tudatosul, hogy gyermeküket kiemelhetik a szakemberek a családból.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrások

Intézkedés címe:	Munkahelyet mindenkinek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, ami azt is jelenti, hogy sok család anyagi problémákkal küzd. (43%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: helyzetelemzés, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal, tájékozódás és tájékoztatás (1-2 hónap) Középtávú cél: elhelyezkedést segítő képzéseken résztvevők számának növelése, elhelyezkedés segítése (3-6 hónap) Hosszú távú cél: biztos munkahely hosszútávra (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családok helyzetének elemzése, problémák feltárása, a munkaügyi központ nyújtotta lehetőségekről való tájékoztatása a célcsoportnak.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, a támogatásban részesülők csoportja, munkaügyi központ Felelős: jegyző
Partnerek	Munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. augusztus 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2013. december 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: helyzetelemzés Középtávon: munkahellyel, biztos megélhetést jelentő jövedelemmel rendelkezők számának növekedése, támogatásban részesítettek csökkenése Hosszú távon: önkormányzat, munkaügyi központ nyilvántartása, KSH adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya, képzések és munkahelyek hiánya, csökkenése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi forrásteremtés

Intézkedés címe:	Gyermekvállalás ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népesség előregedő, alacsony a születések száma, csökkenő gyermeklétszám
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: a település előregedő tendenciájának mérséklése, gyermekvállalás ösztönzése Rövid távú cél: önkormányzati támogatás, motiválás (3-4 hónap) Középtávú: pályázat olyan munkahelyek létrehozására, amelyek munkaidejüket tekintve megfelelnek a kisgyermekes szülőknek. (1 év) Hosszú távú cél: rugalmas munkaidejű, családbarát munkahelyek kialakítása, üzemeltetése, születések számának növekedése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok benyújtása, kedvező elbírálás esetén megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozók Felelős: jegyző
Partnerek	Vállalkozók, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. október 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2014. június 17. Hosszú távú cél megvalósításának várható ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: támogatások száma, rendeletek Középtávú: benyújtott pályázatok, sikeres pályázatok Hosszútávú: munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Pályázati keretösszeg

Intézkedés címe:	E- nyugdíjas
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a célcsoport érdeklődésének felkeltése, motiválás (6 hónap) Középtávú cél: alapfokú számítástechnikai ismeretek elsajátítása, Internet használatának elterjedése (1 év) Hosszú távú cél: a technika fejlődésének nyomon követése, a lemaradásból adódó hátrányok kiküszöbölése, az Internetnek köszönhetően az ügyintézés megkönnyítése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, tanfolyam szervezés

Résztvevők és felelős	Idősek, önkormányzat, számítástechnikai szakember Felelős: jegyző
Partnerek	Képzést végző szakember, vagy számítástechnikai ismeretekkel rendelkező önkéntes
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. december 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2014. június 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: helyzetelemzés adatai (számítástechnikai ismeretek hiánya miatt hátrányos helyzetű idősek) Középtávon: tanfolyamon résztvevők száma Hosszútávon: Internet és számítógép ismeretekkel rendelkezők arányának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Feltételek, eszközök hiánya, anyagi háttér hiánya szakember alkalmazásához. Ennek kiküszöbölésére lehetőséget nyújt a Csanádapácai Teleház és számítástechnikai ismeretekkel rendelkező önkéntesek munkája.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, együttműködés helyi szinten

Intézkedés címe:	Idősek közösségi életének előmozdítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyszemélyes háztartások száma a településen az idősek körében, ami az esetek többségében elmagányosodáshoz vezet (80%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: a településen élő idősek felkeresése, tájékoztatása a helyben igénybe vehető szolgáltatásokról, különös tekintettel a nappali ellátásra (3 hónap) Közép: a nappali ellátásba való ellátogatás, igénybe vevők számának növekedése, szolgáltatás bővítése (18 hónap) Hosszú: az idősek életszínvonalának javítása, elmagányosodott, periférián élő idősek számának csökkentése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, információ, látogatás szervezése, kapcsolattartás, ösztönzés, férőhelyek számának bővítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, idősek, szolgáltató központ Felelős: jegyző
Partnerek	Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. szeptember 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2015. január 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: helyzetelemzés Középtávon: szolgáltatásba ellátogatók száma Hosszútávon: folyamatosan, aktívan résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elzárkózhatnak, bizalmatlanok.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	A nők védelmében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak, bár az esetek nagy részében rejtett probléma, de jelen van
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az érintettek felkutatása, a település ilyen irányú feltérképezése (2 hónap) Középtávú cél: bizalmi kapcsolat kialakítása, egyfajta gondozásba történő részvétel, lehetőségekről való tájékoztatás, megerősítés az életük megváltoztatásához szükséges döntő jelentőségű lépések meglépéséhez (1 év) Hosszú távú cél: csökkenjen a családon belüli erőszak száma (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, informálódás, tájékoztatás, tanácsadás, kapcsolattartás, támogatás
Résztvevők és felelős	Érintett nők, önkormányzat, szociális szféra Felelős: jegyző
Partnerek	Rendőrség, családsegítő szolgálat, szociális szféra
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. augusztus 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2014. június 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: gondozásban részt vevők száma Hosszú: rendőrségi feljelentések száma, bírósági ítéletek, erőszak csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem, elzárkózás, félelem az új élethelyzettől, nincs hova mennie a családon belüli erőszakot elszenvedő nőknek

Szükséges erőforrások	Humán erőforrás
-----------------------	-----------------

Intézkedés címe:	Nyári gyermekfelügyelet
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kiskorú gyermekek nyári elhelyezése gondot okoz és nehézséget a szülők munkahelyének összeegyeztetésével (90%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: igényfelmérés (6 hónap) Közép: személyi és tárgyi feltételek biztosítása (1 év) Hosszú: tanszünet idejére teljes gyermekfelügyelet (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, civil szervezetek, önkéntesek bevonása, pályázatok benyújtása, szponzorok felkutatása, szakemberek bevonása
Résztvevők és felelős	Gyermekek, önkormányzat, civilek, önkéntesek, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Civil szervezetek, önkéntesek, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. december 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2014. június 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérések Közép: feltételek megteremtése Hosszú: gyermekfelügyelet kérdésének megoldása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Fizikai akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hiányos a fizikai akadálymentesítés kiépültsége (60%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: felmérés, pontos kép az eddig kiépült akadálymentesítésről (2 hónap) Közép: forrásteremtés a további megvalósításhoz (2 év) Hosszú: kiépültség arányának növelése (5 év)

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, tervezés, engedélyezés, pályázat készítés, kivitelezés
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Kivitelező, tervező, engedélyező hatóság, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. augusztus 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2015. június 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2018. június 17.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés, hiányosságok száma Közép: benyújtott pályázatok száma, nyertes pályázatok száma Hosszú: műszaki átadás- átvétel, kiépültség aránya nő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs a tevékenységre kiírt pályázat, nincs nyertes pályázat
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Felmérés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a fogyatékkal élők pontos számára vonatkozóan a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: információ gyűjtés (2 hónap) Közép: kapcsolatfelvétel (1 év) Hosszú: naprakész adatbázis (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, adatbázis összeállítása, frissítése, fenntartása
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, önkormányzat, hivatalos szervek Felelős: jegyző
Partnerek	Magyar államkincstár, nyugdíjbiztosító igazgatóság, háziorvos
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2013. augusztus 17. Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2014. június 17. Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2015. június 17.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: adatgyűjtés, adatelemzés Közép: kapcsolatfelvételek száma Hosszú: adatbázis létrejötte, fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem kerül mindenki a látótérbe, együttműködés hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	álláskereső munkavállalásának elősegítése	álláskereső számának folyamatos növekedése	a munkanélküliek számának csökkentése		kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, munkaügyi központtal, tájékoztató, tájékoztatás	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés, képzésben résztvevők száma, átképzettek száma, munkanélküliek száma	humán erőforrás, illetve pályázati forrás	folyamatosság
2	kitörés a szegénységből	hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átörökítése	kevesebb szegénységben, mélyszegénységben élő család		kapcsolatfelvétel a családokkal, előadások, életmód, illetve életvezetési tanácsadás	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés, előadásban résztvevők száma, szegénységben élő családok csökkenése, létfenntartási gondokkal küzdő családok gyermekvállalásának csökkenése, szegény családban élő gyermekek száma az oktatás területén növekedést mutat	humán erőforrás, pénzügyi háttér	folyamatos előadások, tanácsadás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Támogató szülői háttér	Magas a veszélyeztetett gyermekek száma	veszélyeztetettségű esetek számának csökkenése		Kapcsolatfelvétel, problémák feltárása, segítségnyújtás a neveléshez (felvilágosítás, tájékoztatás, szükség esetén szakember segítségé-addiktológus, pszichiáter)	Dr. Lipták Péter	2014.04.17.	veszélyeztetett esetek száma, gondozásba bevont családok száma, növekedés megakadályozása, stagnálás, veszélyeztetett esetek csökkenése	Humán erőforrás, anyagi hozzájárulás	ismétlődő előadások, folyamatos helyzetelemzés, megelőzés
2	Munkahelyet mindenkinek	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, ami azt is jelenti, hogy sok család anyagi problémákkal küzd	biztos munkahely hosszútávra, gyermekvédelmi támogatásban részesülők számának csökkenése		Családok helyzetének elemzése, problémák feltárása, a munkaügyi központ nyújtotta lehetőségekről való tájékoztatása a célcsoportnak	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés, munkahellyel, biztos megélhetést jelentő jövedelemmel rendelkezők számának növekedése, támogatásban részesítettek csökkenése, önkormányzat, munkaügyi központ nyilvántartása, KSH adatai	humán erőforrás, anyagi forrásteremtés	elhelyezkedést támogató képzések, személyiségfejlesztés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Gyermekvállalás ösztönzése	A népesség elöregedő, alacsony a születések száma, csökkenő gyermeklétszám	a település elöregedő tendenciájának mérséklése, gyermekvállalás ösztönzése		Pályázatok benyújtása, kedvező elbírálás esetén megvalósítás	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	támogatások száma, rendeletek, benyújtott pályázatok, sikeres pályázatok, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, száma	pályázati forrás	további intézkedések
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A nők védelmében	Családon belüli erőszak, bár az esetek nagy részében rejtett probléma, de jelen van	csökkenjen a családon belüli erőszak száma		Adatgyűjtés, informálódás, tájékoztatás, tanácsadás, kapcsolattartás, támogatás	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés, gondozásban részt vevők száma, rendőrségi feljelentések száma, bírósági ítéletek, erőszak csökkenése	Humán erőforrás	folyamatos tájékoztatás, információ
2	Nyári gyermekfelügyelet	A kiskorú gyermekek nyári elhelyezése gondot okoz és nehézséget a szülők munkahelyének összeegyeztetésével	tanszünet idejére teljes gyermekfelügyelet		Felmérés, civil szervezetek, önkéntesek bevonása, pályázatok benyújtása, szponzorok felkutatása, szakemberek bevonása	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	felmérések, feltételek megteremtése, gyermekfelügyelet kérdésének megoldása	Humán erőforrás és anyagi erőforrás	a tanszünet idejére minden évben újraszervezni, fenntartani

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

IV. Az idők esélyegyenlősége

1	E- nyugdíjas	Informatikai jártasság hiánya	a technika fejlődésének nyomán követése, a lemaradásból adódó hátrányok kiküszöbölése, az Internetnek köszönhetően az ügyintézés megkönnyítése		Tájékoztatás, tanfolyam szervezés	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés adatai (számítástechnikai ismeretek hiánya miatt hátrányos helyzetű idők), tanfolyamon résztvevők száma, Internet és számítógép ismeretekkel rendelkezők arányának növekedése	Humán erőforrás, együttműködés helyi szinten	folyamatosan indított képzések
2	Idők közösségi életének előmozdítása	Magas az egyszemélyes háztartások száma a településen az idők körében, ami az esetek többségében elmagányosodáshoz vezet	az idők életszínvonalának javítása, elmagányosodott, periférián élő idők számának csökkentése		Tájékoztatás, információ, látogatás szervezése, kapcsolattartás, ösztönzés, férőhelyek számának bővítése	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	helyzetelemzés, szolgáltatásba ellátogatók száma, folyamatosan, aktívan résztvevők száma	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	kapcsolattartás, folyamatos nyomon követés

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Fizikai akadálymentesítés és	A településen hiányos a fizikai akadálymentesítés kiépültsége	akadálymentes környezet kiépültség arányának növelése		Felmérés, tervezés, engedélyezés, pályázat készítés, kivitelezés	Dr. Lipták Péter	2018.06.17.	felmérés, hiányosságok száma, benyújtott pályázatok száma, nyertes pályázatok száma, műszaki átadás- átvétel, kiépültség aránya nő	Humán és anyagi erőforrás	
---	------------------------------	---	---	--	--	------------------	-------------	--	---------------------------	--

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el érni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Felmérés	Nincs adat a fogyatékkal élők pontos számára vonatkozóan a településen	naprakész adatbázis		Adatgyűjtés, adatbázis összeállítása, frissítése, fenntartása	Dr. Lipták Péter	2015.06.17.	adatgyűjtés, adatelemzés, kapcsolatfelvételek száma, adatbázis létrejötte, fenntartása	Humán erőforrás	folyamatosság

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

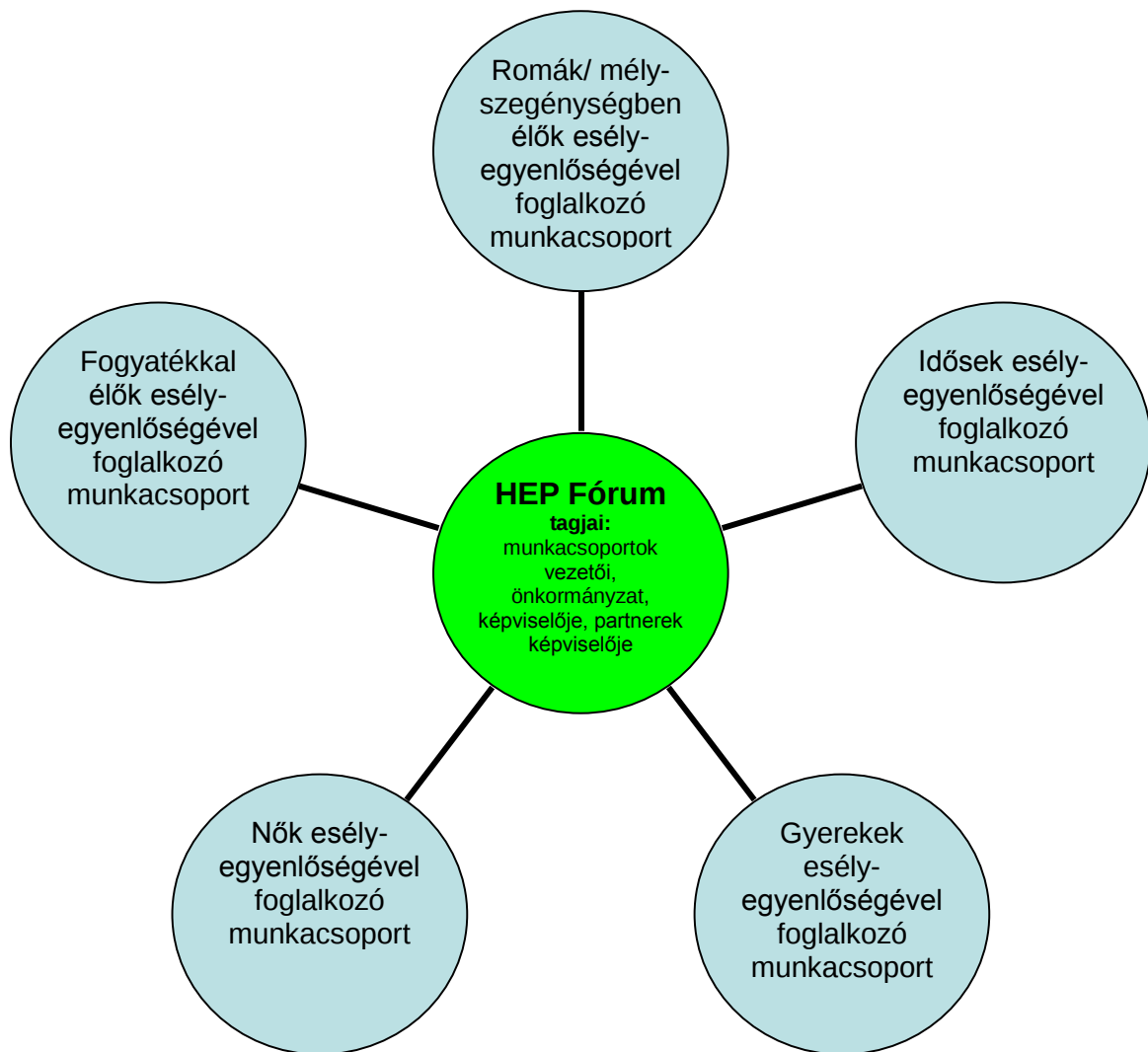
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Csanádapáca község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csanádapáca község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Dátum

Aláírás

Csanádapáca Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Mellékletek

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének alapjául szolgáló táblázatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	2783 fő
2008 (fő)	2729 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.05 %
2009 (fő)	2697 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.82 %
2010 (fő)	2656 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.47 %
2011 (fő)	2617 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98.53 %
2012 (fő)	Nincs adat fő
Lakónépesség számának változása (%)	Nincs adat %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma	2750 fő
nő	1411 fő
	51.30 %
férfi	1339 fő
	48.69 %
0-2 évesek	65 fő
	2.36 %
0-14 éves nők	180 fő
	6.54 %
0-14 éves férfiak	194 fő
	7.05 %
15-17 éves nők	44 fő
	1.60 %
15-17 éves férfiak	51 fő
	1.85 %
18-54 éves nők	655 fő
	23.81%
18-59 éves férfiak	813 fő
	29.56 %
60-64 éves nők	83 fő
	3.01 %
60-64 éves férfiak	97 fő
	3.52 %
65 év feletti nők	344 fő
	12.50 %
65 év feletti férfiak	184 fő
	6.69 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2007	565	416	135,81
2008	560	394	142.13
2009	554	389	142.41
2010	549	383	143.34
2011	528	374	141.17
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	54	63	-9
2008	52	69	-17
2009	55	40	15
2010	53	50	3
2011	47	42	5
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	29	50	-21
2008	19	50	-31
2009	26	48	-22
2010	18	46	-28
2011	23	56	-33
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	905	961	1866	79	8,72	86	8,94	165	8,84
2008	891	956	1847	83	9,31	115	12,02	198	10,72
2009	893	744	1637	93	10,41	144	19,35	237	14,47
2010	891	956	1847	114	12,79	143	14,95	257	13,91
2011	887	961	1848	99	11,16	125	13,01	224	12,12
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	165	198	237	257	224	Nincs adat
20 éves és fiatalabb	fő	6	4	11	5	6	Nincs adat
	%	3,63	2,02	4,64	1,94	2,67	Nincs adat
21-25 év	fő	29	21	37	30	29	Nincs adat
	%	17,57	10,6	15,61	11,67	12,94	Nincs adat
26-30 év	fő	12	21	31	36	21	Nincs adat
	%	7,27	10,6	13,08	14	9,37	Nincs adat
31-35 év	fő	20	32	33	29	35	Nincs adat
	%	12,12	16,16	13,92	11,28	15,62	Nincs adat
36-40 év	fő	23	33	28	44	26	Nincs adat
	%	13,93	16,66	11,81	17,12	11,6	Nincs adat
41-45 év	fő	26	21	26	35	32	Nincs adat
	%	15,75	10,6	10,97	13,61	14,28	Nincs adat
46-50 év	fő	23	24	28	28	24	Nincs adat
	%	13,93	12,12	11,81	10,89	10,71	Nincs adat
51-55 év	fő	21	28	29	31	31	Nincs adat
	%	12,72	14,14	12,23	12,06	13,83	Nincs adat
56-60 év	fő	5	13	14	18	19	Nincs adat
	%	3,03	6,56	5,9	7	8,48	Nincs adat
61 év felett	fő	-	1	-	1	1	Nincs adat
	%	-	0,5	-	0,38	0,44	Nincs adat

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2007	79	86	165	30	42	72	37,97	48,83	43,63
2008	83	115	198	35	39	74	42,16	33,91	37,37
2009	93	144	237	36	52	88	38,7	36,11	37,13
2010	114	143	257	58	64	122	50,87	44,75	47,47
2011	99	125	224	56	43	99	56,56	34,4	44,19
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	230	209	439	12	5,21	7	3,34	19	4,32
2008	213	202	415	7	3,28	5	2,47	12	2,89
2009	209	199	408	13	6,22	12	6,03	25	6,12
2010	202	192	394	11	5,44	8	4,16	19	4,82
2011	208	199	407	10	4,8	8	4,02	18	4,42
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2422	1259	1163	1986	973	1013	436	18	286	22,71	150	12,89
2011	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2007	165	1	47
2008	198	1	65
2009	237	2	70
2010	257	2	82
2011	224	1	53
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2010	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2011	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2010	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2011	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásb an résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásb an résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásb an résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	153	8,28	Nincs adat	Nincs adat
2011	133	7,19	Nincs adat	Nincs adat
2012	132	7,24	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: Önkormányzat adatai

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	70	25	7	Nincs adat	20605918	15462380	2	175
2009	70	27	12	Nincs adat	20944610	15688324	2	245
2010	81	34	18	Nincs adat	20680354	13244802	2	186
2011	84	38	16	Nincs adat	25244935	17306813	3	182
2012	86	30	13	Nincs adat	21886122	21740963	3	174

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	20 perc	11	35 perc	-	-	-	1 óra
Megyeszékhely	20 perc	14	25 perc	-	-	-	1óra 50 perc
Főváros	3 óra	8	4 óra	-	-	-	1 nap

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	Nincs	
felnőttképző programok a vonzásközpontban	Van	- önerős felnőttképzések - munkaügyi központ képzései - TKKI képzései
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	Van	- családsegítő programja az RSZS-eknek
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	Van	- állásbörzék - tájékoztatók(munkaügyi központ)
Helyi foglalkoztatási programok a településen	Van	- közfoglalkoztatás - fejlesztő- felkészítő foglalkoztatás - munka rehabilitáció
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	- közfoglalkoztatási programok

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	189	21	11,11
2008. 2. negyedév	142	5	3,52
2008. 3. negyedév	142	10	7,04
2008. 4. negyedév	178	25	14,04
2008. átlag	162,75	15,25	8,92
2009. 1. negyedév	231	34	14,71
2009. 2. negyedév	209	21	10,04
2009. 3. negyedév	194	18	9,27
2009. 4. negyedév	189	38	20,1
2009. átlag	205,75	27,75	13,53
2010. 1. negyedév	283	50	17,66
2010. 2. negyedév	222	14	6,3
2010. 3. negyedév	215	24	11,16
2010. 4. negyedév	229	39	17,03
2010. átlag	237,25	31,75	13,03
2011. 1. negyedév	275	39	14,18
2011. 2. negyedév	239	26	10,87
2011. 3. negyedév	262	23	8,77
2011. 4. negyedév	209	6	2,87
2011. átlag	246,25	23,5	9,17
2012. 1. negyedév	281	3	1,06
2012. 2. negyedév	208	3	1,44
2012. 3. negyedév	188	3	1,59
2012. 4. negyedév	204	2	0,98
2012. átlag	220,25	2,75	1,26

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	178	41	23,03
2009	189	32	16,93
2010	229	25	10,91
2011	209	27	12,91
2012	204	16	7,84

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %- ában	fő	munkanélkül iek %-ában		
2008	106	5,73	-	-	Nem volt követelmény	-
2009	40	2,44	105 RÁT	44,30	Nem volt követelmény	-
2010	17	0,92	125 RÁT- BPJ	48,63	Nem volt követelmény	-
2011	17	0,91	161 BPJ- FHT	71,87	-	-
2012	12	Nincs adat	163	Nincs adat	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1388	-	6	-	5	-	-	-
2009	1388	-	6	-	7	-	-	-
2010	1387	-	6	-	7	-	-	-
2011	1386	-	6	-	7	-	-	-
2012	1386	-	6	-	7	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	-	-
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-

Forrás: önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2007	111	-
2008	115	-
2009	132	-
2010	183	-
2011	237	-
2012	Nincs adat	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	-	-
2009	2	-	-
2010	2	-	-
2011	2	-	-
2012	2	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2007	136
2008	115
2009	61
2010	113
2011	121
2012	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	7
2009	9,25
2010	9,92
2011	9,75
2012	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	522	-	Nincs adat	42
2009	520	5	Nincs adat	71
2010	512	4	Nincs adat	59
2011	503	10	Nincs adat	52
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	218	Nincs adat	1	Nincs adat	2
2009	220	Nincs adat	1	Nincs adat	-
2010	232	Nincs adat	1	Nincs adat	1
2011	217	Nincs adat	1	Nincs adat	-
2012	198	Nincs adat	1	Nincs adat	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	37	31	-	285	-	50
2009	35	44	-	300	-	70
2010	45	78	-	300	2	70
2011	39	71	-	136	3	-
2012	22	55	-	134	7	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2007	2	51
2008	2	48
2009	2	46
2010	2	46
2011	2	43
2012	2	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	100	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00- 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	4	-
Kisegítő személyzet	1	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-5 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2007	87	4	105	1	105	-
2008	83	4	100	1	105	-
2009	72	4	100	1	94	-
2010	79	4	100	1	87	-
2011	73	4	100	1	92	-
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	16	20	29	24	2	91
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	1	-	-	-	1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	12	6	15	2	41
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	-	6	-	1	-	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	22	16	72,72	1	4,54	17,58	1,09	-	-
Csoport 2	22	10	45,45	2	9,09	10,98	2,19	-	-
Csoport 3	26	4	15,38	-	-	4,4	-	-	-
Csoport 4	21	11	52,38	4	19,04	12,09	4,39	-	-
Összesen	91	41	45,05	7	7,69	45,05	7,69	-	-
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	24	7	29,16	-	-			-	-
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	-	-	-	-	-			-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	121	105	226	31	13,71
2011/2012	106	97	203	30	14,77
2012/2013	113	92	205	22	10,73

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	7	5	12	-	-	-	1
2011/2012	6	5	11	-	-	-	1
2012/2013	7	5	12	-	-	-	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

4.4.8. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1503	1483	1420	1465	1416		1472		
8. évfolyam	1483	1583	1537	1577	1546		1567		
10. évfolyam	-		-		-				
Matematika									
6. évfolyam	1477	1498	1441	1486	1353		1409		
8. évfolyam	1507	1622	1493	1601	1576		1612		
10. évfolyam	-		-		-				

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói

4.4.9. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	1	-	-	-	-	-
2009/2010	1	-	-	-	-	-
2010/2011	-	-	-	-	-	-
2011/2012	-	-	-	-	-	-
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	961	905	875	826	86	79
2008	956	891	841	776	115	83
2009	744	893	600	749	144	93
2010	956	891	813	748	143	114
2011	961	887	836	762	125	99
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközisben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2007	102	-	-	-	-	-	-
2008	97	-	-	-	-	-	-
2009	93	-	-	-	-	-	-
2010	92	-	-	-	-	-	-
2011	86	-	-	-	-	-	-
2012	Nincs adat	-	-	-	-	-	-

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2007	2	102	51
2008	2	97	48
2009	2	93	46
2010	2	92	46
2011	2	86	43
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaoththon a településen	önkormányzati anyaoththon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a település 50 km-es körzetében
2008	-	1	-	1
2009	-	1	-	1
2010	-	1	-	1
2011	-	1	-	1
2012	-	1	-	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	453	634	1087
2008	436	635	1071
2009	421	613	1034
2010	404	593	997
2011	385	579	964
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2.1. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2007	165	5	3,03	72	Nincs adat	
2008	198	14	7,07	74	Nincs adat	
2009	237	14	5,9	88	Nincs adat	
2010	257	19	7,39	122	Nincs adat	
2011	224	20	8,92	99	Nincs adat	
2012	Nincs adat	Nincs adat		Nincs adat	Nincs adat	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2007	565	117	20,70
2008	560	120	21,42
2009	554	116	20,93
2010	549	120	21,85
2011	528	120	22,72
2012	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2007	3
2008	4
2009	4,5
2010	4
2011	4,01
2012	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2007	156	1
2008	151	1
2009	144	Nincs adat
2010	136	4
2011	270	3
2012	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	120	-	-
2009	120	-	-
2010	89	-	-
2011	86	-	-
2012	88	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

7.1.3. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	<i>Állami/önkormányzati</i>			<i>Egyházi</i>			<i>Civil</i>		
	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
étkeztetés		3	4	-	-	-	-	-	-
házi segítségnyújtás	4	5	8	-	-	-	-	-	-
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
családsegítés	3	5	6	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
támogató szolgáltatás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nappali ellátás	89	86	88	-	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés,

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hango- s tájéko- z-tatás	Indu- k- ciós huro- k	Tapi- nt- ható infor- - máci- ó	Jel- nyel- vi segít- -ség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	-	-	-	x	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	alapellátás	-	-	x	x	-	-	-	-	-
kulturális, művelődési intézmények		-	-	x	x	-	-	-	-	-
önkormányzati, közigazgatási intézmény		-	-	-	x	-	-	-	-	-
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		-	-	-	-	-	-	-	-	-
szociális ellátást nyújtó intézmények		-	-	x	x	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

7.3.2. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hango- s tájéko- z-tatás	Indu- k- ciós huro- k	Tapi- nt- ható infor- - máci- ó	Jel- nyel- vi segít- -ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helyi és távolsági tömegközlekedés	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buszpályaudvar, buszvárók	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vasútállomás									

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

7.3.3. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	2	2	3
rehabilitációs intézmény	-	-	-
lakóotthon	-	-	-
támogatott lakhatás*	-	-	-
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés